

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 4583 din data de 23.03.2023

Biroul permanent al Senatului

Bp. 80 / 24.03.2023

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretar general al Senatului României

Stimate domnule secretar general,

b80/2023

Ca urmare a adresei dumneavoastră 795 din 20 februarie 2023 prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii (b80/16.02.2023)*, în vederea avizării, vă comunicăm că această solicitare a fost analizată în ședința din data de 15 martie 2023 a Comisiei nr. 1 - judecători „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

Propunerea de modificare a **art. 269 alin. (1) și (2)** din Codul muncii preia reglementarea referitoare la competența materială și teritorială de soluționare a unui conflict individual de muncă care se regăsea la art. 208 și art. 210 din Legea nr. 62/2011, în prezent abrogată.

În cuprinsul expunerii de motive s-a argumentat necesitatea unei reglementări exprese a competenței tribunalului în soluționarea conflictelor individuale de muncă pornind de la interpretarea regulilor generale din cuprinsul Codului de procedură civilă, care partajează competența între tribunale și judecătorii.

Or, chiar și în condițiile abrogării Legii nr. 62/2011, competența materială de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă revine tribunalului, în conformitate cu prevederile art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Cu toate acestea, necesitatea reglementării exprese a competenței materiale a tribunalului în soluționarea conflictelor de muncă a fost constatată și de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, care prin Hotărârea nr. 20 din 9 februarie 2023 a decis sesizarea ministrului muncii și solidarității sociale pentru a iniția demersurile necesare modificării art. 269 din Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

„ Art.269 *Conflictele individuale de muncă se soluționează în primă instanță de către tribunal.*

(2) *Cererile referitoare la cauzele prevăzute la alin. (1) se adresează tribunalului în a cărei circumscripție reclamantul își are domiciliul sau reședința ori, după caz, sediul.”*

În considerentele acestei hotărâri, Plenul Consiliului a reținut că, deși nu mai beneficiază de o reglementare expresă, competența materială de soluționare în primă instanță a conflictelor individuale de muncă revine tribunalului. Astfel, din coroborarea dispozițiilor art. 94 și art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, tribunalul este instanță de drept comun în ceea ce privește judecata în primă instanță a cauzelor civile, judecătoria fiind instanță de excepție sub acest aspect. Prin urmare, în reglementarea actuală, tribunalului îi este conferită plenitudinea de competență pentru judecata în primă instanță, fiind competent să judece toate cererile care nu sunt date prin lege în competența altei instanțe. În schimb, judecătoria soluționează doar cererile expres și limitativ prevăzute de lege ca fiind de competența sa, normele care instituie competența acestei instanțe fiind de strictă interpretare și aplicare.

Față de intenția legiuitorului exprimată în motivele care au justificat crearea unui nou cadru legislativ în materia procesului civil, rezultă că enumerarea expresă din art. 94 a materiilor care atrag competența judecătoriei vizează cauzele civile *stricto sensu*, respectiv cele reglementate de Codul civil, nefiind avute în vedere acele materii care, fără a fi propriu-zis civile, sunt reglementate, de regulă, prin legi speciale, ale căror dispoziții se completează cu legislația civilă și/sau procesual civilă.

Un argument în plus în stabilirea competenței materiale în favoarea tribunalului constă și în faptul că, de principiu, cauze privind conflictele de muncă se soluționează în primă instanță de secții sau, după caz, completuri specializate înființate în cadrul tribunalelor, potrivit art. 40 alin. (3) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară.

Mai mult, conform art. 60 alin. (1) din același act normativ, completul pentru soluționarea în primă instanță a cauzelor privind conflictele de muncă și asigurări sociale se constituie dintr-un judecător și 2 asistenți judiciari.

Or, asistenții judiciari funcționează în cadrul tribunalelor sau al tribunalelor specializate care judecă în primă instanță, potrivit legii, cauze privind conflictele de muncă și asigurări sociale, aspect care rezultă și din prevederile art. 122 alin. (6) din Legea nr. 304/2022.

De altfel, și din cuprinsul H.G. nr. 616/2005 privind condițiile, procedura de selecție și de propunere de către Consiliul Economic și Social a candidaților pentru a fi numiți ca asistenți judiciari de către ministrul justiției, precum și condițiile de delegare, detașare și transfer ale asistenților judiciari, reiese că asistenții judiciari sunt numiți pe posturile vacante din cadrul tribunalelor (art. 4 alin. 1 și 4, art. 9 alin. 1).

Cu toate acestea, ulterior abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, la nivelul unor instanțe judecătorești s-a exprimat și o opinie izolată potrivit căreia în materia conflictelor individuale de muncă competența materială ar fi partajată între judecătorii și tribunale conform regulilor Codului de procedură civilă vizând competența după materie și valoare. Astfel, unele instanțe au reținut că analiza incidenței art. 94 din Codul de procedură civilă trebuie verificată prin prisma obiectelor conflictelor individuale de muncă, astfel cum acestea sunt enumerate în art. 266 și art. 268 din Codul muncii.

Pe aceste premise, pentru a se evita interpretarea neunitară a normelor referitoare la competență, se impune reglementarea expresă în Codul muncii a competenței materiale a tribunalului în soluționarea în primă instanță a conflictelor individuale de muncă.

În ceea ce privește competența teritorială, textul propus face referire doar la „*domiciliul sau locul de muncă al reclamantului*”, la fel cum prevedea și art. 210 din Legea nr. 62/2011, lăsând nereglementată competența teritorială în soluționarea cererilor formulate de angajatorul persoană juridică împotriva salariaților, motiv pentru care este preferabilă dispoziția actuală de la art. 269 alin. (2) din Codul muncii, care se referă și la instanța competentă de la sediul reclamantului.

În plus, textul propus omite dintre instanțele alternativ competente tribunalul în a cărui circumscripție se află reședința reclamantului, astfel cum prevede în prezent art. 269 alin. (2) din Codul muncii.

Propunerea de modificare a **art. 271 alin. (3) din Codul muncii** preia dispozițiile fostului art. 213 din Legea dialogului social nr. 62/2011, care prevedea că părțile sunt legal citate dacă citația le-a fost înmănată cel puțin cu 5 zile înaintea judecării.

Potrivit art. 271 alin. (3) din Codul muncii, „*Procedura de citare a părților se consideră legal îndeplinită dacă se realizează cu cel puțin 24 de ore înainte de termenul de judecată.*”

Trebuie avut în vedere, însă, că art. 271 alin. (3) din Codul muncii fusese modificat implicit la data intrării în vigoare a Legii dialogului social nr. 62/2011.

Pe de altă parte, reglementarea propusă nu este necesară cât timp nu derogă în niciun fel de la regula generală prevăzută la art. 159 teza I din Codul de procedură civilă. Mai mult, fiind instituită într-un act normativ cu caracter special, ar înlătura de la aplicare dispoziția generală cuprinsă în teza a II-a a art. 159 din Codul de procedură civilă, care permite judecătorului să aprecieze în funcție de circumstanțele cauzei dacă se impune sau nu reducerea termenului pentru realizarea procedurii de citare. Din această perspectivă, art. 159 din Codul de procedură civilă este în măsură să asigure soluționarea cu celeritate a conflictelor de muncă, fără a fi necesară o altă reglementare expresă.

Cu toate acestea, pentru a evita interpretări neunitare determinate de succesiunea în timp a modificărilor legislative intervenite, Comisia a apreciat necesară abrogarea prevederilor art. 271 alin. (3) din Codul muncii, urmând a fi incidente prevederile Codului de procedură civilă referitoare la citarea părților.

În ceea ce privește propunerile de la **art. 274¹**, Comisia a constatat că dispozițiile cuprinse în Codul muncii nu prevăd expres calea de atac împotriva hotărârilor pronunțate în primă instanță în materia conflictelor individuale de muncă. Atât calea de atac a apelului, cât și termenul de exercitare de 10 zile erau prevăzute expres la art. 214 și art. 215 din Legea dialogului social nr. 62/2011, norme speciale care în prezent sunt abrogate.

În lipsa unei prevederi exprese în Codul muncii și în contextul abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011, în prezent calea de atac este cea prevăzută de art. 466 alin. (1) coroborat cu art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă, respectiv apelul. Totodată, termenul de apel este cel de drept comun, respectiv 30 de zile de la data comunicării hotărârii.

Propunerea legislativă prevede completarea Codului muncii cu un nou articol, art. 274¹, care stabilește că termenul de apel este de 10 zile de la data comunicării hotărârii, propunere care este în acord cu necesitatea soluționării conflictelor de muncă în regim de urgență, potrivit art. 271 alin. (1) din Codul muncii.

În plus, în situația în care propunerea legislativă urmează a fi adoptată în această formă, Comisia a apreciat că este necesară și o normă tranzitorie care să reglementeze situația dosarelor înregistrate pe rolul instanțelor de la data abrogării Legii dialogului social nr. 62/2011 și până la intrarea în vigoare a noilor dispoziții.

Având în vedere argumentele aduse în sprijinul stabilirii competenței soluționării conflictelor individuale de muncă în favoarea tribunalului, inclusiv din perspectiva imposibilității constituirii completelor de judecată la nivelul judecătoriilor, norma tranzitorie ar trebui să vizeze

trimiterea către tribunale, pe cale administrativă, a tuturor litigiilor de muncă înregistrate pe rolul judecătoriilor în perioada menționată.

Pe aceste premise, Comisia a reținut că este necesară completarea propunerii legislative cu o normă tranzitorie, după cum urmează:

„Art. II – (1) Dispozițiile referitoare la competență se aplică și proceselor înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(2) Trimiterea dosarelor se va face, pe cale administrativă, instanțelor competente să le judece potrivit prezentei legi.”

În final, Comisia a reținut că Senatul României a sesizat Consiliul Superior al Magistraturii cu alte două propuneri de modificare și completare a Legii nr. 53/2003 privind Codul muncii, precum și a Legii nr. 367/2022 privind dialogul social, toate vizând, printre altele, și aspecte care fac obiectul propunerii legislative analizate. Astfel, menționăm *Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii și modificarea Legii nr. 62/2011 a dialogului social în vederea reglementării unitare a jurisdicției muncii (b778/28.11.2022)* și *Propunerea legislativă privind modificarea Legii nr. 367/2022 a dialogului social (b45/06.02.2023)*, care vizează reglementarea competenței instanțelor în soluționarea conflictelor de muncă.

În același timp, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii un punct de vedere cu privire la proiectul de Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 367/2022 privind dialogul social și a Legii nr. 53/2003 Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare. Și acest proiect de act normativ cuprinde propuneri care vizează reglementarea competenței de soluționare a conflictelor de muncă.

În acest context, având în vedere și prevederile art. 188 din Legea nr. 367/2022, Comisia a apreciat că toate aceste propuneri ar trebui analizate în cadrul unui demers legislativ unic care să vizeze armonizarea Codului muncii cu noua Lege a dialogului social.

Cu deosebită considerație,

Secretar general
Judecator Andreea Simona Uzlău

